

Državni izpitni center

P 2 3 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 29. maj 2023

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 2.1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2.2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 7.2).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 13.2).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Klara Širovnik ♦ 26. avgusta 2018 ♦ (MMC) RTV SLO / www.rtv slo.si / na spletni strani RTV SLO/Slovenija po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (240.) obletnica prvega vzpona na Triglav ♦ Železa je obeležiti obletnico prvega vzpona na najvišji slovenski vrh. 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Triglav ♦ Triglav, simbol slovenstva ♦ najvišji slovenski vrh ♦ najvišja slovenska gora 		Samo navedba katere od podtem, npr. (prvi) vzpon na Triglav ali pomen Triglava za Slovence, ni pravilna rešitev.
2.2	1	♦ Slovenija		
2.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 6 ♦ 1 ♦ 3 ♦ 5 ♦ 4 		6 pravilnih rešitev = 2 5, 4 pravilne rešitve = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	3	po smislu, npr., dve od: ♦ fotografija/slika / slikovno gradivo ♦ krepki tisk / različne vrste tiska / različne velikosti črk ♦ členjenost na odstavke	po smislu, npr., dve od: ♦ popestritev besedila ♦ ponazoritev teme ♦ poudarjanje pomembnih delov besedila ♦ Tako je besedilo preglednejše. ♦ Bralca privabi k branju.	4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Kot pravilno rešitev v drugem stolpcu upoštevamo samo tisti odgovor, ki je v skladu z navedbo spremljevalca pisanja.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	po smislu, npr., ena od: ♦ nagrada, ki jo je razpisal Žiga Zois ♦ Razpisana je bila nagrada za osvojitve vrha.		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ uvrstitev v vrh svetovnih alpinističnih uspehov ♦ S tem dosežkom smo se uvrstili v svetovni vrh alpinističnih uspehov.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ 3 ♦ 4 ♦ 1 ♦ 2		vse pravilne rešitve = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ Č ♦ E 		vse pravilne rešitve = 1
7.2	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prav se mi zdi, da na Kredarici nikogar ne zavrnejo. Bolje je, da ljudje spijo na klopi ali celo na tleh, kot da bi izžrpani nadaljevali pot in tako tvegali nesrečo. ♦ Zdi se mi prav, da nikogar ne zavrnejo, saj menim, da si vsi, ki so se povzpeli na Triglav, zaslužijo počitek po naporni poti. ♦ S tem se ne strinjam. Menim, da bi morali planinci vnaprej rezervirati prenočišče; tako bi lahko ustrezno poskrbeli za vse goste, ti pa bi bili prepričani, da bodo po naporni poti spali na postelji, ne po klopeh ali na tleh. ♦ Ne zdi se mi ravno prav, da je število gostov prepuščeno naključju. V planinskem domu lahko tako nastane prevelika gneča, ki pa zna biti nevarna, če npr. pride do požara. 		1 za pomensko ustreznost povedi z utemeljenim mnenjem 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ najvišji slovenski vrh ♦ skrivnostna, a vabljava gora / skrivnostna gora / vabljava gora ♦ naša najvišja gora ♦ slovenski očiak ♦ naš najvišji vrh 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ simbol slovenstva ♦ ta gora 	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi zapise besednih zvez v drugih sklonih.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	♦ (v) četrtim/4./4		
9.2	1	♦ ekspr.	♦ ekspresivno ♦ ekspr., s prilastkom	
9.3	2	♦ Danes ni popolnoma jasno, kako je (zelo visoka.) mogočna slovenska gora dobila ime.		1 za ustrezno preoblikovano poved 1 za jezikovno pravilnost povedi Če je kandidat napisal jezikovno pravilno poved z ustrezno slogovno nezaznamovano besedno zvezo, vendar brez besede <i>slovenska</i> , nalogo ocenimo z eno točko. Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	♦ Žige/Žiga Zoisa ♦ Luko/Lukom Korošcem ♦ Matevžem Kosom ♦ Štefanom Rožičem		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ televizija		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ vzpon		
12.2	2	♦ najvišji ♦ slovenski ♦ prvi		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
12.3	1	♦ visok ♦ višji		obe pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ druga ♦ množina ♦ prihodnjik ♦ dovršni 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
13.2	1	♦ B		
13.3	1	♦ členek		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ da bodo osvojili vrh Triglava / skrivnostno, a vabljivo goro ♦ da se povzpnejo na najvišji slovenski vrh 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ da bi spodbudil odpravo na Triglav ♦ da bi osvojili Triglav 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ ker leži na jugovzhodnem robu Alp ♦ ker leži južneje od njih ♦ ker je zaradi svoje lege občutljivejši na podnebne spremembe 		
	1			za jezikovno pravilnost vsaj dveh odvisnih stavkov
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ Kljub čemu (na Kredarici) ne zavrnejo (nobenega planinca)?		
15.2	1	♦ dopustni/prislovnodoločilni		
15.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ena od: ♦ Včasih so vse postelje zasedene, a/ampak/toda/vendar/pa na Kredarici (kljub temu) ne zavrnejo nobenega planinca. ♦ Včasih so na Kredarici vse postelje zasedene, a/ampak/toda/vendar/pa (kljub temu) ne zavrnejo nobenega planinca. 		1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tematsko polje ♦ ta, ki celi rane ♦ ta, ki zdravi 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	po smislu, npr.: ♦ je to (zemljepisno nenaselbinsko/nekrajevno) lastno ime / ime/poimenovanje ledenika		
17.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Pohodniki so se vzpenjali po strmi triglavski steni. ♦ Zazrti so se v triglavske strmine.		1 za pomensko ustrezno in smiselno poved z občnim imenom 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18			
Zgradba	1	♦ naslov besedila in podpis oz. ime in priimek sporočevalca	Naslov mora biti tematski, npr. Pohod na Triglav (samo Poročilo ni ustrezen naslov, lahko pa je nad-/podnaslov). Zapisa (kraja in) datuma sporočanja desno zgoraj ali levo spodaj ne štejemo za napako.
	1	♦ obseg besedila in členjenost na odstavke	Najmanj 90 besed.
	2	♦ podatki o dogodku: – kateri dogodek se je zgodil – kje je potekal – kdaj je potekal	3 podatki = 2 2 podatka = 1
Vsebina	3	♦ potek dogajanja: – kdo je organiziral pohod in kdo se ga je udeležil – opis poti – ena od, npr.: o podatki o opremljenosti o podatki o težavnosti poti o podatki o vodenju/vodniku	oba podatka = 1 najmanj 3 podatki = 1 1
	1	♦ posebna zanimivost ali zanimiv pripetljaj / podatek / izjava (o pohodu ali udeležencih) ali predstavitev vzdušja	Poročilo o poteku dogajanja mora biti napisano v povedih. Če je kandidat določene podatke napisal v alinejni obliki, za tisti del ne dobi točk.
	2	♦ jezikovna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – pripovedovalno besedilo (glagoli v pretekliku) – brez ponavljanja – enogovorno publicistično besedilo brez prvin uradnega pisma – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem Živa Kranjc.)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Če je poročilo napisano v obliki uradnega pisma, se za vsako prvo uradnega besedila (npr. sporočevalčev naslov, naslovnikov naslov, nagovor naslovnika, pozdrav, ob podpisu še lastnoročni podpis, priloge) odšteje 1 točka, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer poročila

POHOD NA TRIGLAV

8. in 9. septembra 2022 se je pet članov planinskega krožka naše šole udeležilo pohoda na Triglav. Organiziralo ga je Planinsko društvo Naveza. Pridružil se nam je še dvanajst drugih planincev, vodil pa nas je izkušen gorski vodnik.

Ob 6. uri zjutraj smo se zbrali na avtobusni postaji v Radovljici, nato pa smo se odpravili do doline Vrata. Od tam smo se po označeni planinski poti povzpeli do Kredarice, kamor smo prispeli po dobrih šestih urah. V planinskem domu smo se spočili in tudi prespali, da smo do naslednjega dne nabrali novih moči za jutranji vzpon na Triglav.

Na vrh Triglava smo stopili po uri in pol napornega vzpenjanja. Poplačani smo bili z veličastnim razgledom. Seveda smo se tudi fotografirali ob Aljaževem stolpu in tradicionalno krstili tiste, ki so na najvišji slovenski vrh stopili prvič. V naši skupini je bilo takih kar devet in vsi smo bili ponosni, da smo osvojili Triglav. V dolino smo se vrnili pozno popoldne, nato pa smo se utrujeni, a zadovoljni odpravili proti domu.

Žan Kranjc

2. primer poročila

NAŠ POHOD NA NAJVIŠJI SLOVENSKI VRH

Nekaj dijakov Srednje gostinske in turistične šole se nas je s člani radovljiškega planinskega društva 8. septembra udeležilo dvodnevnega pohoda na Triglav, ki ga je organiziralo Planinsko društvo Naveza. Z avtobusom smo se pripeljali do doline Vrata, 6-urno pot proti Kredarici pa nadaljevali peš. Tam smo tudi prenočili. Naslednji dan navsezgodaj je sledil zahtevni vzpon na vrh Triglava, ki je trajal uro in pol. Časa za fotografiranje ni bilo ravno dosti, saj smo morali hitro nazaj proti Kredarici in nato še v dolino.

Vodil nas je izkušen gorski vodnik, ki nam je natančno razložil, zakaj je oprema, kot so dobri planinski čevlji, zaščitna čelada, samovarovalni komplet in ostali dodatki, tako pomembna.

Najbolj nas je seveda navdušilo bivanje oz. prenočevanje na Kredarici, visoko med vršaci, saj smo imeli od tam izjemno lep razgled, oskrbnik doma pa je bil zelo prijazen. Pohod na Triglav je bil izjemna izkušnja, ki jo toplo priporočam.

Živa Kranjc

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Anja Mugerli, Spovin (odlomek), Stiki in izkušnje

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilve. Opredelitev je napačna.	Odlomek je dramatika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, v njem je opisan pogovor.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru med dvema osebama, zapis v obliki dialoga pa je značilnost dramatike.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku gospod Domenis pripoveduje sogovornici, kako sta z Arno uživala v učenju, ko jo je sam šolal doma. Nikamor je ni hotel pripeljati. Sogovornica ga opozori na rabo dvojine. Vpraša ga, kje je Arna. Nato mu govori o pomenu stika z drugimi ljudmi. Oče ugovarja, da sta se srečevala z njegovimi poslovnimi partnerji in da je hodila k zboru. Sogovornica pravi, da je Arna res vse razrede opravila brez težav, učila se je s pomočjo izkušenj, vendar so bile pripravljene zanjo. Oče se s tem ne strinja. Sogovornica mu pove, da drugačnih izkušenj Arna nima. (Napačno: <i>Nikamor je ni hotel pripeljati. Vpraša ga, kje je Arna.</i>)
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku izvemo, kako je oče sam šolal Arno in kako uspešen je bil pri tem. Hkrati pa izvemo, da so Arni manjkali vrstniki.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o gospodu Domenisu in neki ženski, ki se pogovarjata o Arninem šolanju. On pripoveduje, da je hčerko šolal sam, da sta oba uživala. (Manjka njeno mnenje o očetovem delu.)
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o pogovoru Arninega očeta z neko žensko. Govorita o Arninem šolanju doma in o stiku ter izkušnjah z drugimi ljudmi. On pripoveduje, kako je Arno sam šolal do konca osnovne šole, ona pa govori o svojih opažanjih o tem učenju.

Razlaga problema: razlaga razlik med Arninim šolanjem in učenjem ter običajnim izobraževanjem (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Arna se je šolala doma, običajno pa otroci hodijo v šolo. Učijo se podnevi, Arna pa se je učila tudi ponoči. / Arna je hodila na sestanke z očetom, svet je spoznavala skozi njegove poslovne stike. Učila se je na praktičnih primerih, ne iz knjig.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Arna se je šolala z izkušnjami iz življenja. Hodila je na izlete in v naravo ter se družila z očetovimi poslovnimi partnerji. V šoli se učimo teorijo, ki je nihče ne potrebuje.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Arno je učil oče sam doma, zato ni bila v stiku s sošolci, oče jo je privezal nase. Sogovornica očeta vpraša, če ga ne skrbi, da je svet spoznavala preko njega. Vpraša ga, če se mu ne zdi, da je Arni vzel možnost, da bi si ustvarila svoj svet. Oče ji pove, da je bila v stiku z njegovimi poslovnimi partnerji, ona pa ga prekine in ga vpraša, ali ima Arna drugačne izkušnje z ljudmi.
2	Razlaga je jasna, natančna. (Kandidat dobi dve točki le, če je razložil vsaj dve razliki.)	Arna se je šolala doma, ni hodila v šolo. Učil jo je oče, ni imela stika s sošolci. Oče je bil ves čas z njo, nikoli ni reševala nalog povsem sama, vedno ga je lahko prosila za pomoč. / Oče ji je lahko prilagajal pouk individualno, saj jo pozna in ve, kako naj ji razloži snov. V običajni šoli je otrok veliko, učitelj se ne more posvečati samo enemu. / Arna in oče sta lahko delala tudi ponoči, saj je oče skrbel in odgovarjal za njeno varnost, v šoli pa je več otrok, večinoma niso polnoletni, učitelj ne more varovati vsakega posebej, ga nadzirati in odgovarjati zanj. / V šoli se dijaki učijo velikokrat na pamet, ne redno, največkrat iz knjig, Arna pa je pridobivala znanje iz prakse, iz situacij, ki jih je posebej zanjo priredil oče.

Razlaga problema: mnenje sogovornice o njuni glavni pomanjkljivosti (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Pomanjkljivost šole so konflikti in nasilje.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	V pogovoru ženska očeta vpraša, katere drugačne izkušnje ima Arna, ne le z njim, tudi z drugimi ljudmi. V stiku nastanejo tudi konflikti, ki jih je treba reševati.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sogovornica opozori očeta na rabo dvojine, da je ves čas Arna doživljala vse le v dvoje. / Meni, da je v šoli učenje na pamet, sezonsko učenje, ni toliko praktičnih izkušenj. To je slabost šolskega sistema.

2	Razlaga je jasna, natančna.	Sogovornica slabosti običajnega izobraževalnega sistema vidi v učenju na pamet, sezonskem učenju, pravi, da je morda res manj prakse, več učenja iz knjig, vendar meni, da je bila tudi Arna prikrajšana. Ker je bila ves čas z odraslimi, ni imela možnosti socializacije. Očetu pove, da se človek razvija s pomočjo stikov z drugimi ljudmi. Ker Arna nikoli ni bila sama v konfliktu z vrstniki, se ni mogla naučiti reševanja nesporazumov. Ni imela svojega kroga ljudi brez staršev, da bi se lahko v njem znašla in postala samostojna. Ker ni bila nikoli sama, tudi težav ni reševala sama. Arnini stiki z drugimi ljudmi so bili premissijeni, konfliktov ni bilo. V resničnem življenju pa se pojavijo, človek se jih mora naučiti reševati. Zato je skupnost v šoli zelo pomembna.
---	-----------------------------	---

Razlaga problema: sogovorničina ocena dela gospoda Domenisa (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Sogovornica očeta občuduje, saj je svoje delo dobro opravil.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Ženska očeta pohvali, ker je Arno sam šolal vso osnovno šolo. Meni, da je moral za to veliko žrtvovati. Reče mu tudi, da jo je privezal nase. / Ženska očetu reče, da je Arni vzel možnost, da bi se sama znašla med ljudmi, ker je bila vedno z njim.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sogovornica meni, da je Arnin oče vreden občudovanja. Vpraša ga, če ga ne skrbi, da je Arna svet spoznavala izključno preko njega. Reče mu, da je Arni vzel možnost, da bi si ustvarila svoj svet, v katerem so tudi konflikti z drugimi, saj življenje ni postlano z rožicami.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Sogovornica pohvali delo gospoda Domenisa, ker je Arno ogromno naučil, pridobila je veliko formalnega znanja, ki ga predpisuje institucija. Vendar očetu predstavi tudi veliko pomanjkljivost takega šolanja. Arna ni imela možnosti, da bi se dokazala sama, brez njega, zato ni mogla pridobivati lastnih izkušenj v neprijetnih situacijah, ni se mogla naučiti reševanja konfliktov z drugimi.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Človek se razvija s pomočjo stikov z drugimi ljudmi.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Zbor jo je res osrečil,“ pritrdi in za hip se zdi, da sva na istem bregu, a občutek nekje pod površjem, ki mi pravi, da njene besede vodijo v <i>ampak</i> , me ne vara.« / »Morda res ni bilo pifljanja in sezonskega učenja, morda se je Arna res več učila iz praktičnih izkušenj kot iz knjig, a to so bile še vedno izkušnje, ki ste jih zanjo ustvarili vi.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Se vam ne zdi, da ste ji s tem, ko ji niste dali možnosti, da hodi v šolo, hkrati vzeli možnost, da bi si ustvarila svoj svet?« / »Kaj vas ne skrbi, da je svet vsa ta leta spoznavala izključno prek vas?«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Sogovornica spoštuje očetov trud in občuduje Armino znanje, a hkrati ga opozori na samostojno življenjsko učenje, za katerega je bila Arna prikrajšana. / Sogovornica očetu pove, da ni pomembno samo šolsko znanje, prav tako pomembna je socializacija mladega človeka.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o Arninem šolanju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo.	Arno je šolal oče doma, ni imela stikov s sošolci.
1	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Arna je bila prikrajšana za stike z vrstniki, to je zelo slabo. Mislim, da se med mladimi ne bi znašla in bi bila čudna. / Delo Arminega očeta vidim kot negativen vpliv na otroka, saj bi Arna potrebovala nekoga svojih let za igranje in raziskovanje.
2	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Menim, da je bilo šolanje doma za Arno zelo koristno, saj se je oče posvečal samo njej in jo je lahko veliko naučil. Vendar je tako formalno znanje v življenju včasih manj pomembno kot stik z ostalimi. Vsak si mora sam v družbi izboriti svoj prostor in vzpostaviti stike z drugimi ljudmi, sicer trpi in je nesrečen. Na to je Arnin oče pozabil. To bi bilo za njegovo hčer prav tako pomembno, saj je vprašanje, kako se bo znašla, ko njega ne bo.

Presoja pomena stikov in izkušenj (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Stike z drugimi ljudmi in lastne izkušnje potrebuje vsak človek.
1	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Lastne izkušnje so zelo pomembne, iz njih se največ naučimo, saj drugim pogosto ne verjamemo.
2	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Človek v svojem življenju srečuje različne ljudi. Z nekaterimi se ujame bolj, z drugimi manj. Da ne bi imel težav, se mora naučiti pravilno komunicirati z obojimi. Paziti mora, da koga ne užali, ne prizadene, ne poniža ali ga ne ignorira. To najboljše spozna, če se njemu samemu zgodi kaj neprijetnega. Prav tako pa začuti zadovoljstvo, če ga kdo pohvali, spodbudi in podpre. Zato začne tudi sam tako ravnati.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Moji sošolki starši omejujejo prosti čas in druženje, izbirajo zanjo primerne vrstnike in celo prijatelje. To ni prav.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moji starši so mi vedno govorili, da se moram sama dogovarjati z vrstniki, da moram sama urediti, če kaj naredim narobe. Naučili so me, da moram sama reševati nesporazume z drugimi, saj ne morejo hoditi z mano v šolo in pozneje v službo, da bi mi pomagali.
2	Primer je opisan.	Ko sem bil v času epidemije doma in sem ves dan sedel za ekranom, ko sem lahko igral igrice, kolikor sem hotel, sem bil manj srečen kot pred tablo v šoli. Čeprav sem v zadregi ali izpostavljen, se med vrstniki počutim bolje. Naučil sem se smejeti svojim napakam, jih sprejemati, znam se tudi postaviti zase. Lepo mi je, ker menim, da se z vrstniki lepše sprostim in zabavam kot z odraslimi, sam pa sploh ne želim biti.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Napotki in pojasnila za lažje vrednotenje so zapisani v oklepajih.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Miško Kranjec, Na valovih Mure (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek spada v pripovedništvo.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, vendar v njem opazimo tudi značilnost dramatik, npr. dialog med osebama.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Naci je začudeno gledal jokajoče dekle. Spraševal jo je, zakaj joče. Vzkliknila je, da je njen. Odgovoril ji je, da mora biti človek od vseh, saj imajo do njega pravico kakor do mlina, ko pripeljejo mlet in odpeljejo. Ona je šepetala, on pa ji je rekel, da je blazna. Povedala mu je, da bosta dobila otroka. Želela si je, da bi jo objel in poljubil. Naci ni slišal ničesar več, obrnil se je in odšel. (Napačno: ... <i>on pa ji je rekel, da je blazna.</i>)
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o Naciji, ki je opazoval dekle. Krčevito je jokala in padla k njegovim nogam. Spraševal jo je, zakaj joče, ona pa mu je odgovorila z vzklikom, da je njen. Nacija je pogovor začel dolgočasiti. Dekle mu je reklo, naj se skloni k njej. Povedala mu je, da bosta dobila otroka. Nacija je novica vznemirila, dekle pa je pričakovalo, da jo bo objel in poljubil. Spomnila ga je, kakšne so bile nekoč njune skupne sanje o prihodnosti. Naci je vse preslišal, v glavi se mu je zvrnelo, obrnil se je in odšel.
3	Povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Iz pogovora med Nacijem in dekletom izvemo, da je ona noseča. Ko mu je to povedala, Naci ni ravnal po njenih pričakovanjih, pač pa jo je zapustil.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku se je Naci pogovarjal z dekletom. Ona je padla pred njegove noge in krčevito jokala. Ko jo je nekoliko pomiril, mu je povedala, da je noseča in da bosta dobila otroka. Dekle je pričakovalo, da bo Naci vesel skupnega življenja kot ona, toda v njem se je nekaj prelomilo, pustil jo je samo.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Merila	
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	fantova nezrelost za starševstvo / želja po otroku
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	odnos med fantom in dekletom
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	različno dojemanje zveze / različno sprejemanje starševstva

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Merila	
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Dekle v odlomku se boji povedati Naciju, kaj jo teži, zato joče in pade k njegovim nogam. Naci težko sprejema njeno govorjenje, da je njen, saj sam o sebi misli, da pripada vsem, ne samo dekletu. Najbolj pa ga preseneti novica, da je noseča in da bo postal oče.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ko je dekle med čudnim smehom povedalo Naciju, da bosta dobila otroka, je planil, jo pogledal in zadržal dih. Njene otroške oči so si želele razjasnitve, objema, dviga ali poljuba. Njenega pripovedovanja o lepi prihodnosti Naci ni slišal, ker se je nekaj prelomilo v njem. Zvrtno se mu je v glavi, da je izgubil ravnovesje, obrnil se je in šel.

3	Razlaga je jasna, natančna.	<p>Dekle v odlomku je želelo Naciju sporočiti novico o svoji nosečnosti. Očitno je, da ga ima rada, a jo je obenem strah njegovega odziva, zato krčevito joče. Ko se nekoliko umiri, želi od njega potrditve, da je samo njen, šele nato mu med živčnim smehom pove, da bosta dobila otroka. V tistem trenutku si dekle želi Nacijevega sprejemanja, ki bi ga pokazal z objemom in poljubom, toda on na vse gleda povsem drugače. Najprej ne razume njenega joka in ga povezuje z njeno nezrelostjo, ki meji na otročnost. Tudi njen vzklík, da je njen, ga spravi v slabo voljo, saj ne želi biti vezan na nikogar. Zato ga novica o tem, da bo postal oče, povsem iztira. Zdi se, kot da bi se nekaj prelomilo v njem. Niti dekletovo govorjenje o lepi skupni prihodnosti ga ne prepriča, da bi ostal pri njej. Očitno je, da dekleta ne ljubi dovolj, da bi postali družina.</p>
---	-----------------------------	--

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	<p>»Saj si rekel, da bo nekoč lepo.« »Planil je, jo pogledal in pridržal dih. Tudi ona ga je gledala. Otroške oči so iskale za razjasnitvijo.«</p>
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka. Citirana/opisana morata biti oba primera.)	<p>»Čakala je, da jo objame, vzdigne in poljubi.« »Kakor da se je nekaj prelomilo v njem in se mu zvrtilo v glavi, da je izgubil ravnovesje.«</p>

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Ob novici o dekletovi nosečnosti se pokaže, da fant in dekle različno dojemata zvezo: ona si predstavlja družino, on pa z dekletom nima resnih namenov.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Razumem dekle, ne razumem pa fanta. Najprej sta sanjala o skupni prihodnosti, potem pa je pobegnili.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Menim, da se dekle v odlomku čuti opeharjeno, saj sicer ne bi jokalo in s strahom govorilo z Nacijem. Ona je sedaj tista, ki nosi posledice njenega neodgovornega ravnanja. Naci je po mojem mnenju zagledan samo vase, obnaša se nezrelo, strahopetno, dekleta ima samo za trenutni užitek, saj meni, da se po tem nanje ni treba več ozirati. Od njega bi pričakovali odgovornost, skupaj bi morala sprejeti odločitve in razmisliti o prihodnosti.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Mnoge ženske so žrtve neodgovornosti moških. Slednji skrbijo samo zase, prihodnost bi si radi krajili sami.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Tudi v današnjem času ni nič drugače kot v zgodbi iz odlomka. Ženske si želijo skupnega življenja, ljubečega partnerja in odgovornega očeta svojih otrok. Moški pa se pogosto bojijo, da jim bo nova vloga vzela svobodo, in pobegnejo. K sreči pa večina ni taka in z navdušenjem živijo skupaj z družino. Prevzemajo enake odgovornosti kot ženske, se enako predano in ljubeče posvečajo zvezi.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moja sosedja sama skrbi za celo družino, njen mož pa hodi okoli in se pusti razvajati. Partnersko zvezo dojemata vsak po svoje.
2	Primer je opisan.	Mamina sodelavka je ljubila moškega, ki je ni bil vreden. Ko mu je povedala, da je zanosila, je prebledel in ji z grobimi besedami povedal, da o otroku noče niti slišati. Sedaj ona sama skrbi za njuno hčerko, on pa se ne zmeni zanjo, zanj je tujka.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Napotki in pojasnila za lažje vrednotenje so zapisani v oklepajih.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izvirni naslov samostojne interpretacije pristojejo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).